

Andries Bouma stopt als voorzitter advies- en investeringscommissie

‘Kwaliteit van aanvragen in loop van de jaren sterk toegenomen’

Eind november leidt Andries Bouma (73) zijn laatste vergadering als voorzitter van de advies- en investeringscommissie van Groen Ontwikkelfonds Brabant. Na negenenhalf jaar neemt hij afscheid.

“Een boeiende tijd”, blikt de voormalige directeur van DLG terug op zijn voorzitterschap.

“In de afgelopen jaren ben ik meer met de inhoud van natuurontwikkeling bezig geweest dan in de dertig jaar daarvoor.”

De gevolgen van de streep die toenmalig staatssecretaris Henk Bleker ruim tien jaar geleden door een aanzienlijk aantal van de provinciale plannen voor natuurontwikkeling zette, zijn groot gebleken. Het leidde onder meer tot het

besluit van het Brabantse provinciebestuur om een deel van de opbrengst van de verkoop van Essent-aandelen in te zetten om die natuurplannen toch door te laten gaan. In

het kielzog daarvan werd Groen Ontwikkelfonds Brabant opgericht. Het leidde echter ook tot opheffing van de Dienst Landelijk Gebied (DLG). Veel van de medewerkers vonden een nieuwe werkplek bij de provincies. Andries Bouma, destijds lid van de hoofddirectie van Dienst Landelijk Gebied, wilde die overstap niet meer maken. Hij zocht én vond zijn nieuwe uitdaging bij nota bene Groen Ontwikkelfonds Brabant. Bouma werd voorzitter van de advies- en investeringscommissie, die aanvragen voor een financiële bijdrage voor de aanleg van nieuwe natuur moest gaan beoordelen. “Een rol die, ook vanwege mijn verleden bij DLG, heel dicht bij me lag. En nog steeds ligt.”

Kwaliteit toegenomen

Bouma heeft als enige lid van de huidige advies- en investeringscommissie de start meegemaakt. “In principe mag je maar maximaal twee periodes van vier jaar lid van de commissie zijn, maar dat zou in ons geval hebben betekend dat veel commissieleden gelijktijdig hadden moeten aftreden. Dat zou de continuïteit van ons werk in gevaar hebben gebracht. Daarom is aan mij gevraagd nog anderhalf jaar langer voorzitter van de commissie te blijven.”

Tijdens zijn voorzitterschap heeft Andries Bouma vooral het aantal en de kwaliteit van de aanvragen zien toenemen. “De [aard van onze werkzaamheden](#) is niet veel anders dan toen we begonnen. Onze belangrijkste taak is nog steeds het beoordelen van binnenkomende aanvragen en op basis daarvan de directeur van Groen Ontwikkelfonds Brabant adviseren. In het begin hebben we moeten zoeken naar hoe we dat het beste vorm konden geven. Zo kwamen we er al snel achter dat de ecologische inbreng in onze commissie wat mager was. In die tijd hadden nog drie van de vijf

leden nog een bedrijfseconomische achtergrond. In onze huidige commissie is dat beter in balans. Overigens is en blijft het wel belangrijk dat onze commissie bedrijfseconomische kennis heeft. Zeker nu er meer aanvragen voor Ondernemend Natuurnetwerk (ONNB) worden ingediend, maar ook om, als dat gevraagd is, met de aanvragers te kunnen meedenken over andere financieringsmogelijkheden.”

Voedselbossen

Waren het in de eerste jaren vooral natuurorganisaties en een enkele particulier die financieringsvragen aan de commissie voorlegden, inmiddels is het palet van aanvragen én aanvragers aanzienlijk verbreed. “Ik weet nog dat we de eerste aanvraag voor een voedselbos kregen en dat ik dacht: ‘wat moeten we daar nu mee?’ Maar toen we ons daar meer in verdiepten zagen we in dat het helemaal niet zo onlogisch was dat wij ook die verzoeken kregen. Zeker als voedselbossen dicht bij donkergroene natuurgebieden liggen kunnen ze van enorme meerwaarde zijn.”

In de loop der jaren heeft de commissie meer ONNB-aanvragen mogen beoordelen. “Het aantal is misschien nog niet zo talrijk, maar het gaat vrijwel altijd over veel hectares. Het is ook om andere redenen een belangrijke ontwikkeling: ik geloof er in dat ONNB de motor kan zijn om onze stikstofproblematiek op te lossen. Zeker als we dat in de gebieden zelf, in goed overleg met de partijen die daar actief zijn, gaan oppakken. Het is de beste en misschien wel enige manier om alle belangen, die op dit moment in het buitengebied spelen, te verweven. Alleen dan ontstaat er een win-win voor alle partijen. De instrumenten die Groen Ontwikkelfonds Brabant biedt, kunnen daar een goede bijdrage aan leveren. En dan heb ik het niet alleen over subsidies,

Andries Bouma (links) in 2019 met de toenmalige advies- en investeringscommissie op werkbezoek in het Groene Woud.

maar ook over gronden die gekocht, verkocht, gepacht en geruild kunnen worden.

Overigens is het concept ONNB inmiddels veel meer dan alleen landbouw. We zien ook steeds meer aanvragen van zorgorganisaties en recreatiebedrijven. Dat zouden er nog wel meer mogen zijn, maar het gaat de goede kant op. Wat ik jammer vind is dat zo weinig grote Brabantse bedrijven investeren in de realisatie van nieuwe natuur, om zo het leefklimaat voor hun medewerkers te verbeteren. Daar zouden die bedrijven zich meer bewust van moeten zijn.”

Volhoudbaarheid

De advies- en investeringscommissie komt eenmaal per maand bijeen. Bouma: “In het begin kwamen er nog weinig

aanvragen binnen en was dat prima te doen, maar toen de commissie werd gevraagd ook de inschrijvingen voor de grondverkoop te beoordelen werd dat al snel te veel.” Indertijd werd besloten om de beoordeling van de subsidieaanvragen en de inschrijvingen voor grondverkoop op twee verschillende momenten te doen, zodat de commissieleden zich er beter op konden voorbereiden. Want ook dat is een kenmerk van deze commissie: ze wordt geacht zich een eigen, onafhankelijk oordeel over de aanvragen te vormen. Om die reden worden ook geen ambtelijke pre-adviezen verstrekt en moeten de commissieleden zich dus echt in elk plan verdiepen. “Dat is ook prima zo”, vindt Bouma. “Mits je er maar niet té diep in gaat en vooral de hoofdlijnen scherp houdt. Dat was in het begin best lastig,

maar uiteindelijk denk ik dat we een prima modus hebben gevonden voor een goede beoordeling van alle plannen die wij voorgelegd krijgen. Dat geldt ook voor de aanvragen ONNB, waarbij we, anders dan bij andere plannen, ook een scherpe afweging moeten maken tussen wat ecologisch reëel is en wat economisch verantwoord. Volhoudbaarheid is daarbij voor ons een belangrijk criterium geworden. Oftewel: kun je aantonen dat je ook voor langere tijd het beheer en onderhoud goed blijft doen zonder natuurbeheersubsidie.”

Unanieme besluiten

In de afgelopen negen en half jaar heeft Bouma niet één keer over een plan moeten laten stemmen. “Al onze besluiten zijn unaniem geweest”, zegt hij met enige trots. Het tekent zijn voorzitterschap. Bouma geeft de andere commissieleden de ruimte om hun mening te geven, zonder daarover zelf een oordeel te vormen. Vervolgens legt hij alles wat gezegd is bij elkaar en op basis daarvan komt de commissie tot een gezamenlijk besluit.

De leden van de advies- en investeringscommissie doen hun werkzaamheden in betrekkelijke anonimiteit. Hun namen, foto's en een kort profiel staan wel op de [website](#) van Groen Ontwikkelfonds Brabant, maar verder treden ze nauwelijks naar buiten. “Het was ook een van de

randvoorwaarden toen we zijn gestart. Op afstand blijven, om niet beïnvloed te worden in onze oordeelsvorming. De vraag is of we zo langzamerhand meer uit onze schulp moeten kruipen. Onder mijn voorzitterschap is dat niet veel gebeurd, maar ik zou me kunnen voorstellen dat dat in de toekomst meer het geval zal zijn. Je kunt zo transparanter zijn over hoe de beoordeling gaat, het biedt ook de gelegenheid om aanvragers nog beter te adviseren over hoe zij een kansrijk verzoek kunnen indienen. Bij dat laatste moeten we wel opletten dat de commissie niet op de stoel van de [Werkeenheid](#) gaat zitten. Sowieso is en blijft het belangrijk om goed met de Werkeenheid over de wederzijdse verwachtingen te blijven communiceren. Al is het alleen maar om onnodige teleurstellingen bij de aanvragers te voorkomen.”

Groen Ontwikkelfonds Brabant is op zoek naar een opvolger voor Andries Bouma. Heb je aantoonbare voorzitterservaring, kennis van de belangrijkste thema's in het Brabantse buitengebied en gevoel bij hoe in complexe uitvoeringsprojecten en gebiedsprocessen moet worden samengewerkt? Stuur dan voor 1 oktober 2023 jouw motivatie, voorzien van een cv, naar mfiers@brabant.nl. Kijk voor [het profiel](#) op de website van Groen Ontwikkelfonds Brabant.